

REDAKCJA CZYNNA CODZIENIE
z wyjątkiem świąt od g. 11 rano do g. 2 w nocy.
CENA PRENUMERATY: miesięcznie 3.00
z odnośnieniem do domu 3.00

CENA OGŁOSZEŃ: przed tekstem 30 gr., w tek-
ście (przed kreską) 40 gr., za tekstem 15
gr. za minutę jednosłowną, drobne za
wyraz 10 gr., postaty i prace poszukiwane
po 5 gr. za wyraz.
Fantazyjne i tabele o 50% drożej.

ZYCIE NOWOGRÓDZKIE

DZIENNIK POSWĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ.

Adres Redakcji i Administracji NOWOGRÓDEK, ul. 3-go maja, Nr. 1. — Telefony 75 i 100.

Prenumeratę przyjmują: w BARANOWICZACH: „Ekonomia”, — w STOLPCACH: p. Engman od g. 14—15,
Nr. KONTA P. K. O. 81.287. Szepetyckiego 49, Wydział Powiatowy, pok. 10.

Niedemokratyczna demokracja

Jak doniosły depesze, dwu-
sja generalna nad projektem
zmiany Konstytucji zgłoszonym
przez BB. została ukończona—
a projekt sam został odesłany
do Komisji Konstytucyjnej.

Wpawdzie przebieg dyskusji
nie pozwala w tej chwili prze-
sądzać jego losów, to jednak
należy stwierdzić, że opozycja
wyzerpała swoje argumenty i
niezależnie wywołać upragnione-
go efektu.—Na innym miejscu
przytoczymy przemówienia po-
stów: Kosciałkowskiego i Jana
Piłsudskiego, które wykazują
jasno całą bezpodstawność za-
rzutu, że projekt jest antyde-
mokratyczny. Jednakże trzeba by
zapotać za czym polega demo-
kracja? Trzeba bowiem ustalić
do pojęcia, aby w prowadzonej
dyskusji można oddzielić ziarno
od plewy, frazeologię od istot-
nej treści.

Jest rzeczą jasną, że opozycji
nie szło o demokrację i jej o-
bronę, już choćby z tego względu,
że o opozycję nie reprezentuje
tego co zwykle przywykliśmy
nazywać demokracją. — Demo-
kracja nie możemy nazwać samow-
olności, a ustroju, który ta sam-
owolność stwarza nie możemy
nazwać ustrojem demokratycznym.
—Trzeba tu bowiem roz-
graniczyć interes ludu od inter-
esu jego mandatariuszy.

A w demokracji idzie właśnie
o interes ogółu i jego należyta
obronę—którą mi daje pństwo
wyposażone w odpowiednie in-
strumenty. — Dotychczasowa
praktyka wykazała, że i zwa-
żając liberalniejsza Konstytucja
nie zabezpieczyła interesu ogółu,
bo większość pracy rządu była zbyt
ograniczona.

Ta fatalna pomyłka ustrojowa
ktoś nazwała twierdzić, że mi-
nister w braniu z pśód posłów,
którzy byli potentowanymi de-
mokratami, z chwilą objęcia
rządów stawał się wrogiem de-
mokraty i każdy z posłów uwa-
żał siebie za punkt honoru, iż
następnego dnia po nominacji
ministra takiego zwalczać, spo-
wodowała ze społeczeństwem na
takiej demokracji wynocziło
najgorzej. Ten system i jak
się w naszym parlamntaryzmie
zakorzył był bardziej anty-
demokratyczny aniżeli jakas zde-
cydowana forma absolutyzmu,

bo absolutyzm mogą y mniej
lub więcej szkody społeczeństwu
przynosić jest w swej formie
czymś wyrażeni, jednak sprawy
państwowe mogli y posuwać na-
przód—zaś demokracja tak poj-
mowana jak ja pojęli twórcy
konstytucji marcowej hamo-
wała wszelkie prace pań-
stwowe, bo odbierała rządowi
możność ich wykonywania. Naj-
lepsza zatem myśl, najlepsza
dążność nie mogła znaleźć wy-
konawców.

Rzady zaś zwłaszcza w okresie
przemajowym dla wykonywa-
nia swych zadań państwowych
musiały się uciekać do środków
antydemokratycznych — zdoby-
wać większość sejmową drogą
koncesyj na rzecz partji, a to
było robione z kieszeni społe-
czeństwa.

Najzagorzalszy wynawra za-

sad demokratycznych musi
uznać, że ta forma rządzenia
jest właśnie niedemokratyczna,
bo przynosi szkodę samemu
społeczeństwu.

Nie dziwimy się zupełnie, że
opozycja z taką gwałtownością
przeciw projektowi B. B. sami-
kuje. To są przecież ci sami
ludzie, którzy w okresie przed-
majowym do takiego systemu
rządów przywykli, i sądzą, że
jeśli ich prawa zostaną cokol-
wiek uszczuplone—to stanie się
właśnie ze szkodą ogółu.

Ogół jednak rozumie zbyt
dobrze, że swawola nie jest
swobodą i że potęga państwa
i dobrobyt obywatela wymaga
zapewnienia rządowi możności
pracy i na zasadach prawdziwie
demokratycznych, bo odpowia-
dających interesowi ogółu.

DOŚĆ SEJMOWŁADZTWA

Projekt zmiany Konstytucji odesłany do Komisji

Sejm zakończył wczoraj wiel-
ką rozprawę nad zgłoszonym
przez BB. projektem zmiany kon-
stytucji. Na posiedzeniu wczoraj-
szym mocne akcenty w obronę
projektu padły ze strony p. p.
Kosciałkowskiego i Jana Pił-
sudskiego.

P. s. Kosciałkowski (BB): Pro-
jekt nasz spotkał się z kryty-
cznym opinią z lewej i prawej
strony trybuny. Wbrew temu,
co mówią przeciwnicy nasi,
projekt nasz dąży tylko do wzmo-
cnienia władzy Prezydenta i us-
prawienia a rządu bez uszu-
lenia praw obywateli. W pew-
nych a y ulch naszego pro-
jektu nie wyjątkowo otrzymuje
większą wzmocnienie tyłczas.
(Olasłaski na ławach BB)

P. Smolca (Wzvw): Niezwykle
delikatny tryb.
P. Kosciałkowski: Gdyby Pan
był obywatel, i nie patrzył na
rzecz z punktu widzenia praw
poselskich, musiałby mi Pan
przyznać rację. Możliwość oby-
watelu, a nie o posle.

W Polsce dawno już mogła
istnieć dyktatura.

Gl s na lewicy: Jest.
P. Polakiewicz (Bś): A cóż
Pan w takim razie urzęd?

P. Kosciałkowski: Marszałek
Piłsudski tego nie chciał zrobić
jak to kilkakrotnie wyjaśniał, a
jednym z powodów było to, że
w pojęciu Marszałka dyktatura
wywolałaby w umysłach oby-
wateli szkodliwą zmianę dia-
lektysta, gdyż przestałby oni
myśleć o losach tego państwa

czuć się za nie odpowiedzial-
nymi.

Ktoś przed majem 1926 r. wy-
konywał naszą konstytucję? O-
becny marszałek Daszyński w
brozurze swojej z owego czasu
powiada, że rządy polskie prze-
jęły się poczuciem własnej ni-
cności i że u nas rząd ma trzy
drogi: przepuknie Sejm, poddaje
się, albo ucieka, ale nigdy nie
walczy.

Co do wyczerpu Prezydenta,
to niesłuszne jest twierdzenie,
że by nasz projekt oznaczał nie
wiarę w naród. Zwróć tylko kie-
runki w naszą stronę jest
śmiały.

Nas nie cechuje niewiara w
lud, lecz tylko niewiara w do-
tychczasowy system parlamen-
tarny.

Obrońność państwa i jego ży-
cie gospodarcze wymaga, żeby
Polska była mocarstwem i mia-
ła władzę suwerenną z szar-
mioną władzą wykonaw-
czą. Myśmy wypowiedzieli woj-
nę egoizmowi klasowemu, par-
tyjnym i egoizmowi. (klaski na
ławach BB)

P. Chałubiński (Ch. D.): Mam
nadzieję, że idziemy do poro-
zumenia i że wówzias wyjdzie
z tego Sejm konstytucyjny, która
pozwoli narodowi polskiemu
rozwinąć się w lepszym, niż do-
tychczas warunkach.

Po szczególną uwagę skupiło
świecne i rozmówienie p. Jana
Piłsudskiego (BB): Legendą jest
jakiś projekt nasz był skonstru-
owany dla jednego człowieka,
czy też dla dzisiejszego syste-

Wilhelm Kowalewski
Inżynier Komunikacji, Kierownik Powiatowego
Zarządu Drogowego w Baranowiczach
zmarł dnia 5 marca b. r. przeżywszy lat 54
Przejął głębokim żalem po utracie tak kochanego
kolęgi tę smutną wiadomość podajemy
ZARZĄD NOWOGRÓDZKIEGO
STOWARZYSZENIA TECHNIKÓW

WILHELM KOWALSKI
Inżynier Komunikacji, Kierownik Państwowego
Zarządu Drogowego w Baranowiczach
po ciężkich i długich cierpieniach zmarł dnia 5 marca b. r.
W przedwczorajszym zmarłym straciłszy kochanego to-
warzysza wspólnej pracy i serdecznego przyjaciela.
DYREKCJA ROBÓT PUBLICZNYCH
W NOWOGRÓDKU

mu jest to fałszywe pojmo-
wanie, usunąć nie przez to, że
znosił zdobył z t. zw. demokracji,
Jeśli domagamy się reformy,
przeciwstawia on władzę
całkowitą narodowi, ale z tej
pełni władzy, którą otrzymywał
parlament na lat 5 część prze-
sława na Prezydenta.

Niesłuszny jest zarzut, że ple-
biscyt zawiera w sobie dyktaturę
Przytacza się, że Napoleon III
przeszedł do władzy przez ple-
biscyt. Ale czy Włochy, Hisz-
pania, Litwa, Rosja oparły dyk-
taturę na plebisycie? wcale
nie?

P. Pragier: Ale na zamachu
stanu.

P. Piłsudski: Do dyktatury
inne rzeczy są potrzebne. Pot-
rzebny jest człowiek o silnej wo-
li i chętności, o odwodzie wię-
cie odpowiedzialności za swe
czyny i trzeba też sprzyjających
warunków, bo nie jeszcze wo-
dy i zabali, a lada dziecko
zapali nętkę. Za plebisycy wini-
kujemy nie nas, lecz konjekturę
wytworzoną przez poprzednie
sejmy.

Gl s: A teraz jest dobra kon-
junktura.

P. Piłsudski: To jest zasługa
Panów. (Olasłaski na ławach BB).
My nie mamy pretensji do nie-
śmiertelności i do nieomyślności,
i nie wychodziliśmy też nigdy
z założenia, że konstytucja ma
być podręcznikiem dla jednostki,
nam chodzi o wzmocnienie wła-
dzy Prezydenta z rzeczowych
względów. Panowie powiadają,
że to będzie miało złe skutki,
bo i Prezydent nie jest Bogiem.

Po kilku dalszych przemówie-
niach marszałek Sejmu przeka-
zał projekt komisji konstytu-
cyjnej.
Projekt B. B. stara się tę cyjne).

Wydział Powiatowy Sejmiku Baranowickiego
ogłasza

KONKURS

na stanowisko 4-ch Instruktorów Rolnych z uposażeniem według VIII st. sl. wraz z 15% dodatkiem komunalnych.

Warunki przyjęcia:

- 1) Obywatelstwo polskie.
 - 2) Ukończone wyższe, względnie średnie studia rolnicze.
 - 3) Kilkoletnia praktyka instruktorska.
- Posady do objęcia od 1-go kwietnia 1929 r.
Podania wraz z odpisami świadectw, oraz własnoręcznie napisanym życiorysem należy składać w Biurze Wydziału Powiatowego w Baranowiczach w terminie do dnia 20 marca 1929 r.
Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Jan Emeryk
Przewodniczący Wydziału Pow.
STAROSTA

Nowogrodzkie Wojewódzkie Towarzystwo Rolnicze

urzędu w Baranowiczach, ul. Sadowa 9 w dniu 10 i 11 marca doroczny

**POKAZ-JARMARK
NASIENNY**

Zyczący wziąć w nim udział, proszeni są o nadesłanie, pod adresem Towarzystwa w Baranowiczach, ul. Sadowa 9, próbek w ilości: 2 kg. dla zbóż, strączkowych i ziemniaków, 500 gramów dla konicy i nasion innych okopowych, oraz 100 gramów dla nasion traw i warzyw. Do próbek winna być dołączona cena szredzająca za 100 kg. wagi.

Wstęp dla wystawców i zwiędających bezpłatny.
Jedyną okazją zapoznać się w dobre i tanie nasiona.

Nowogrodzkie Wojew. T-wo Rolnicze

(-) A. Czyżewski Kierownik (-) K. Rdulowski Prezes.

Równocześnie odbędzie się dn. 10.III o godz. 13 popoł. walne zebranie Sekcji Nasiennej.

Skradzioną książkę wojskową wydaną przez P. K. U. Lida na imię Władysława Jankowskiego roczn. 1899 unieważniam. 656-3.

Zgubioną książeczkę wojskową wydaną przez P.K.U. Lid. na imię Rojek Jan syna Cypryjana roczn. 1901 zamieszkałego we wsi Oligowcach gm. Żółułek unieważniam. 7-8.

Unieważniam zagubioną książkę wojskową Bronisława Szczeglika roczn. 1898 zam. we wsi Jundziłski pow. Lidzkiego wydaną przez P. K. U. Lida. 757

Maj. Strzała W. Mackiewicza (pożarca Zdzięcioł pow. Nowogrodzki) poleca na sezon wiosenny różę krzewiastą w licznych odmianach, cebulki i kłaczki kwiatowe oraz drzewka owocowe. 755 10

Maciore sprzedam pół krwi angielskiej 2 lata, dwa ostatnie mioty po 18 szt. waga około 13-15 pudów, ojeżdżone można maj. Humniscze Piąkowskich wiadomość czwartki i poniedziałki w hotelu Komercyjnym lub skrzynka poczt. 47. Cena 500 zł. Likwiduję chlewnię. 738-1

Zgubioną książkę wojskową wydaną na imię Konstantego Dowgięła, rocznika 1902 przez P.K.U. Lida unieważniam. 751-3

OGŁOSZENIE

K. menda Wojewódzka Pol. Państw. w Nowogrodzku podaje do wiadomości, że w dniu 20 marca r. b. o godz. 12-ej przy magazynie wymienionej Kom-ndy. (Zaułk Ogrodowy w Nowogrodzku) odbędzie się sprzedaż z licytacji: 200 siedel kompletnych w stanie dobrym, maszyna krawiecka w stanie dobrym, wentylator o koźni, uzdy, uprzęż., denty, opony pleraki brezentowe, tornistry i inne przedmioty gospodarstwa, umundurowania i zapopatrzania, nienadające się do użytku P. P.

Przeznaczone na sprzedaż przedmioty można będzie oglądać w dniu licytacji od godz. 8 ej.

Komendant Wojewódzki P. P.
zł. (-) KUR CZYCKI komisarz.

728-3

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Nowogrodzki Urząd Wojewódzki—Dyrekcja Robót Publicznych w Nowogrodzku ogłasza przetarg na wykonanie budowy gmachu Gimnazjum w Lidzie o kubaturze 1589 m³.

Oferty w zapieczętowanych kopertach należy skł. dać w Dyrekcji Robót Publicznych przy ul. Grosseńskiej Nr. 6 w Nowogrodzku do dnia 20 marca b. r. do godziny 12-ej z załączeniem wadium w wysokości 3% od zaoferowanej sumy w gotówzinie lub kwitem Kasy Skarbowej. Otwarcie ofert nastąpi tegoż dnia o godzinie 13-ej.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo wyboru oferenta bez względu na wynik przetargu oraz ewentualnego przeprowadzenia przetargu ustnego. Ceny winne być podane za jed. ostkę roboty na podstawie słupego kosztorysu, który można otrzymać w Dyrekcji, gdzie także będą podane do przejrzania warunki techniczne wykonania robót oraz rysunki szczegółowe.

Inż. A. ZUBEJEWICZ
DYREKTOR

Nowogrodzkie, dn. 4 marca 1929 r.

700-3

DZIS! Miejskie Kino Kulturalno-Oświatowe

Program dla dorosłych!

„NIEWZWIĘŻONY“

ANONS: „Książka Konstanty“

Początek seansów w powszednie dni o godz. 5, 7 i 9 e! Loże 2 zł., I miejsce 1 zł. 25 gr., II miejsce 75 gr. W niedziele i święta o godz. 3, 5, 7 i 9 e. III miejsce 50 gr., uczniowskie na II-gie miejsce 50 gr.

W iki dramata „salonowo-sensacyjnego, rozgrywanego na tle obłędnej wystawy kabaretów i cyrku (Hjenty nocy) w 12 aktach. Niewidziane dotąd popisy akrobacyjne i sceny cyrkowe. W rolach głównych LUCJANO ALBERTINI I VIVIAN GIBSON.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI w Nowogrodzku

Zatwierdzona w dniu 14 czerwca 1927 r. — Uruchomiona w dniu 25 lipca 1927 r.

Stan czynny (Aktywa)

BILANS NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1928 r.

Stan bierny (Pasywa)

L. p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Zł.	gr.	L. p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Zł.	gr.
1.	KASA (gotówka)	9.249	30	1.	Kapitał zakładowy	50.000	—
2.	Rachunki bieżące w instytucjach kredytowych			2.	Fundusz rezerwowy	1.122	34
	a) w Banku Polskim			3.	Inne rezerwy		
	b) w Bankach państw. B. Gosp. Kraj. O. Wil.	1.018,55			a) Fundusz amortyzacyjny	684	—
	c) w P. K. O.	1.794,84			W-lady Instytucji Państw. Samr. i in. pr. publ.		
	d) w instytuc. kredyt. komunaln. Pol. B. Kom.	11.328,—			a) bezterminowe	25.257	—
	e) w innych instytucjach kredytowych				b) terminowe		
3.	Weksle zdykontowane	512.654,38		4.	Wkłady osób fizycznych i firm prywatnych		
4.	Pożyczki w rachunkach bieżących na zastaw:				a) o zte minowe	60.39	77
	a) papierów wartościowych				b) terminowe do 3ch miesięcy		
	b) innych wartości (książk. oszcz. sum hip.)	13.125,89			c) terminowe po ad 3 mes.	1.780,91	
5.	Pożyczki hipoteczne:				Saldy kredytowe r-ów bez inst. państw. i in.	3.146,13	68
	a) na nieruchomości miejskie	19.477,60			Saldy kredytowe r-ów bez osób fizyczn.	7.315,21	36
	b) na nieruchomości ziemskie			5.	Kredyty udzielane Kasie		
6.	Pożyczki komunalne (udzielone przez Kasę)				a) przez Bank Polski (redyskonto)	29.991,—	
	a) powiatowym związkom komunalnym	63.403,26			b) przez Banki Państw. P. B. Rol y zob. weks.	442.835,93	
	b) gminom wiejskim				c) przez P. K. O.		
	c) gminom miejskim	2.030,—	610.700,		d) przez instytucje kredyt. komunal. redysk.	57.100,—	
7.	Ruchomości				e) przez inne instytucje kredyt. B. G. Kr. red.	49.200,—	579.125
	wartość początkowa	4.160	95	6.	Sumy przechodnie	1.263	70
	10% na amortyzację spisano na R. fund. amort.			7.	Różne		
	Pożyczki zaskarżone i protesty	28.942	38	8.	Odsetki pobrane za rok 1929	9.189	13
8.	Nieruchomości			9.	Czysty zysk	2.049	80
9.	Sumy przechodnie	1.442	52				
10.	Odsetki wypłacone na rok 1928.	3.277	27				
11.	Różne	4.120	—				
12.	Strata						
	Razem	687.033.	94		Razem	687.033.	94
a)	Gwarancje udzielone				Różni za inkaso	76	38
b)	Weksle do inkasa	56.238	02		Razem	743.271.	96
	Razem	743.271.	96				

Straty

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1928 r.

Zyski

L. p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Zł.	gr.	L. p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Zł.	gr.
1.	Procenty i prowizje (zapłacone i dopisane)	51.055	83	1.	Procenty i prowizje (otrzymane)	73.518	02
2.	Koszty administracji			2.	Zysk na kursie papierów wartościowych		
	a) osobowe	19.474,56		3.	Inne	6.825	86
	b) rzeczowe	4.664,83		4.	Straty		
3.	Podatki i opłaty skarbowe	2.682,86	25				
4.	Odpisy amortyzacyjne						
	a) od nieruchomości						
	b) od ruchomości	416—	416				
5.	Inne						
6.	Czysty zysk	2.049	80				
	Razem	80.343	80		Razem	80.343	88

701